

ORGANIZACJA WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ I ROZWOJU

GENEZA POWSTANIA OECD.

OECD (*Organisation for Economic Co-operation and Development*) jest międzynarodową organizacją gospodarczą, powołaną do życia na mocy **Konwencji Paryskiej**, podpisanej 14 grudnia 1960 r. OECD rozpoczęła działalność z dniem 30 września 1961 r. Historycznie biorąc, OECD jest bezpośrednią sukcesorką Organizacji Europejskiej Współpracy Gospodarczej (*Organisation for European Economic Co-operation - OEEC*), powstałej w 1948 r. dla integrowania odbudowujących się ze zniszczeń wojennych gospodarek państw europejskich, korzystających z pomocy w ramach Planu Marshalla. Do OECD należą obecnie **34 państwa**¹, w jej pracach bierze udział, ale bez prawa głosu, także Komisja Europejska - na mocy odrębnego protokołu do Konwencji Paryskiej.

Państwa członkowskie OECD

INSTYTUCJE OECD.

2. Najwyższym organem Organizacji jest **Rada OECD**. Skupia przedstawicieli państw członkowskich, z których każde ma prawo jednego głosu. Decyzje w Radzie są podejmowane na drodze konsensusu. Spotkania Rady odbywają się raz w miesiącu, na szczęblu Stałych Przedstawicieli państw członkowskich przy OECD. Raz w roku, Rada zbiera się na Sesji Ministerialnej (*Ministerial Council Meeting MCM*). Sesje ministerialne stanowią forum wymiany poglądów na temat stanu gospodarki światowej i polityki państw członkowskich. Rada koncentruje się na kwestiach o znaczeniu strategicznym. Prace Rady wspierają trzy stałe komitety; **Komitet Wykonawczy**, przygotowuje projekty decyzji dla Rady; spotyka się dwa razy w roku na wyższym szczęblu, zwykle koordynatorów krajowych, na sesjach specjalnych *Executive Committee in Special Session ECSS*). **Komitet Budżetowy** doradza Radzie w podejmowaniu decyzji dotyczących priorytetów budżetowych, a także dwuletnich Programów Pracy i Budżetu (*Programme of Work and Budget*). Monitoruje wprowadzenie w życie uzgodnionego budżetu, doradza w zakresie alokacji i realokacji środków finansowych.

---

¹ Austria, Belgia, Chile, Dania, Estonia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Islandia, Izrael, Kanada, Luksemburg, Niemcy, Norwegia, Portugalia, Stany Zjednoczone, Szwajcaria, Szwecja, Turcja, Wielka Brytania, Włochy, Japonia, Finlandia, Australia, Nowa Zelandia, Meksyk, Republika Czeska, Węgry, Korea, Polska, Słowacja, Słowenia.

Komitet Stosunków Zewnętrznych zajmuje się współpracą z państwami nie-członkowskimi oraz organizacjami międzynarodowymi.

3. Współpraca międzyrządowa odbywa się na forum **200 komitetów sektorowych i grup roboczych**. Corocznie, około 40.000 urzędników i ekspertów z narodowych administracji uczestniczy w pracach tych organów, oceniają rezultaty prac analitycznych Sekretariatu oraz uzgadniają rekomendacje dla polityki państw i współpracy międzynarodowej.

4. Organem administracyjnym jest **Sekretariat OECD**. Reprezentuje on Organizację na zewnątrz, przygotowuje posiedzenia Rady i stałych komitetów, zajmuje się edycją licznych publikacji statystycznych, ekonomicznych i technicznych. Sekretariat OECD zatrudnia około 2.000 pracowników. Na czele Sekretariatu OECD stoi Sekretarz Generalny, wybierany przez Radę OECD na okres 5 lat. Aktualnie Sekretarzem Generalnym OECD jest Angel Gurría (Meksyk). W 2010 r. Rada OECD zdecydowała o reelekcji A. Gurri na stanowisku Sekretarza Generalnego OECD na lata 2011-2015.

Siedziba OECD w Paryżu (Francja)

ZASADY FUNKCJONOWANIA OECD.

5. Metoda działania OECD jest oparta na zasadzie „nacisku równych sobie” (*par pressure*). Polega ona na tym, że rządy wszystkich krajów członkowskich wzajemnie wywierają na siebie presję, aby w toku podejmowania suwerennych decyzji narodowych w sprawach gospodarki i życia społecznego korzystać z wypracowanych przez partnerów najlepszych praktyk i wzorców rozwiązań, uwzględniać interesy i stanowisko partnerów, a także rozliczać się z przyjętych zobowiązań na zasadzie konsensusu. Organizacja wypracowuje wspólne zasady w poszczególnych dziedzinach działalności. Przyjmują postać **zaleceń, rezolucji, deklaracji, umów i kodeksów**, stosowanych przez wszystkie kraje członkowskie. Wszystkie państwa członkowskie OECD uznają, iż wartościami nadrzędnymi w życiu polityczno-społecznym i gospodarczym są trzy zasady, które wspólnie stanowią podstawowe kryteria dla państw ubiegających się o członkostwo: demokracja czyli pluralizm polityczny, poszanowanie praw człowieka i swobód obywatelskich oraz stabilny wzrost w ramach otwartej gospodarki rynkowej.

DZIEDZINY DZIAŁALNOŚCI OECD.

6. Działalność OECD obejmuje wszystkie dziedziny aktywności administracji państwowej szczebla rządowego i samorządowego, z wyjątkiem spraw bezpieczeństwa wewnętrznego, obronności, kultury, sztuki, sportu. OECD jest ważnym centrum studiów nad poszczególnymi gospodarkami oraz ich wspólnymi powiązaniem. Organizacja opracowuje raporty, analizy, prognozy dotyczące dziedzin życia ekonomiczno-społecznego. Udostępnia je instytucjom rządowym, a także sektorowi prywatnemu. Informacje na temat poszczególnych dziedzin współpracy dostępne są w systemie **OECD OLIS**. System jest udostępniany urzędnikom administracji państw członkowskich. Mogą z niego korzystać placówki dyplomatyczne.

FINANSOWANIE OECD

7. W 2011 roku, Sekretariat OECD otrzyma na swoją działalność **315 milionów euro**, w tym 182 miliony euro dla części I budżetu na program pracy Organizacji finansowanej obowiązkowo przez państwa członkowskie oraz 64 090 193 euro dla części II budżetu finansowanej dobrowolnie przez te państwa (pozostała kwota dochodu Sekretariatu OECD przeznaczona jest na budżety ds. inwestycji, emerytur i publikacji). Największym płatnikiem są Stany Zjednoczone, wpłacają blisko 25% oraz Japonia 14% części I budżetu OECD. W 2011 r. składka polska do OECD wyniesie 3 miliony euro. Obok stałej składki w wysokości blisko 2 milionów EURO, Polska uczestniczy w 16 (z 26) programach dobrowolnych.

PRZYSTĄPIENIE POLSKI DO OECD.

8. Współpraca Polski z OECD rozpoczęła się w 1989 roku. Jej przesłanką było dążenie naszego kraju do uzyskania pomocy eksperckiej w procesie reformowania gospodarki oraz przystosowania jej do funkcjonowania w warunkach wolnorynkowych. W 1991 roku, Polska obok Czechosłowacji i Węgier objęta została specjalnym programem OECD pn. 'Partnerzy w trakcie przemian' *Partners in Transition*. Pozwoliło to na uzyskanie wiedzy eksperckiej we wdrażaniu przemian gospodarczych, także w perspektywie starań o pełne członkostwo w OECD. W dniu 1 lutego 1994 roku, Polska złożyła wniosek o członkostwo w OECD – a tym samym – o rozpoczęcie negocjacji. W listopadzie 1994 roku zainaugurowano negocjacje, po przedstawieniu Radzie wstępnego memorandum Rządu RP, zawierającego naszą ocenę zgodności ustawodawstwa polskiego z ponad 170 instrumentami prawnymi OECD, m.in. w obszarach przepływów kapitałowych, inwestycji zagranicznych, przedsiębiorstw wielonarodowych, polityki podatkowej, ochrony środowiska, polityki i prawa konkurencji i innych. Negocjacje zakończyły się po 18 miesiącach. Decyzję o przyjęciu Polski do OECD, Rada podjęła 27 czerwca 1996 roku. Ustawa o ratyfikacji Konwencji OECD została przyjęta przez Sejm RP w dniu 27 września 1996 roku i weszła w życie 31 października. Na jej mocy, 19 listopada 1996 r., Prezydent RP ratyfikował Konwencję OECD wraz z Protokołami Dodatkowymi. Po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Republiki Francuskiej (depozytariusza konwencji), w dniu **22 listopada 1996 roku, Polska została 28 członkiem Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.**

KOORDYNACJA WSPÓŁPRACY POLSKI Z OECD.

9. Na efektywność i skuteczność funkcjonowania Polski w OECD znaczący wpływ ma sprawność koordynacji działań administracji krajowej oraz zdolność poszczególnych resortów do udziału w pracach organów OECD. Ramy organizacyjne dla mechanizmu koordynacji współpracy RP- OECD stanowi **Uchwała Rady Ministrów nr 168 z dnia 1 lipca 2003 roku** w sprawie zadań wynikających z członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju. Została ona znowelizowana Uchwałą Rady Ministrów nr 227 z dnia 6 września 2005 roku. Załącznik do Uchwały WWW.mg.gov.pl informuje na temat polskich ministerstw i urzędów współpracujących z odpowiadającymi im tematycznie komitetami i grupami roboczymi OECD. Krajowym koordynatorem współpracy RP – OECD

jest Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Pan Marcin Korolec. Procedura koordynacji współpracy odbywa się na szczeblu Międzyresortowego Zespołu ds. OECD oraz spotkań resortów koordynujących współpracę (MG, MF, MSZ). Kluczową rolę w bieżących kontaktach Polski z OECD odgrywa Stałe Przedstawicielstwo RP przy OECD w Paryżu. WWW.paryzoecd.polemb.net Od sierpnia 2010 roku, funkcje Ambasadora, Stałego Przedstawiciela RP przy OECD w Paryżu pełni Pan Paweł Wojciechowski. W Ministerstwie Spraw Zagranicznych, Departament Polityki Ekonomicznej, referat ds. globalnych koordynuje współpracę w sprawach z OECD z innymi departamentami i biurami. W szczególności, Departament Polityki Ekonomicznej prowadzi sprawy polityki zewnętrznej OECD, Departament Współpracy Rozwojowej – polityki pomocy rozwojowej OECD.

WSPÓŁPRACA Z OECD W KONTEKŚCIE ZADAŃ POLSKIEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

10. Polityka zewnętrzna OECD. Zgodnie z postanowieniami Rady OECD (2005) polityka stosunków zewnętrznych w wymiarze globalnym ma się przyczyniać do zharmonizowanego funkcjonowania gospodarki światowej (współdziałanie z państwami nie-członkowskimi w celu spójności gospodarek, redukcji ryzyk, potencjalnych konfliktów, zachęcania państw nie-członkowskich do wykorzystania doświadczeń, praktyk i standardów ekonomicznych OECD do ustanawiania własnych prawa i polityk gospodarczych). Postanowienia szczegółowe polityki zewnętrznej OECD zawarte są jej programie *OECD Global Relations Programme*, publikowanym m.in. na WWW.oecd.org/globalrelations. Polityka ta obejmuje procesy (1) rozszerzenia (akcesja Federacji Rosyjskiej), (2) wzmocnionego zaangażowania (Brazylia, Chiny, Indie, Indonezja, RPA); (3) współpracy z 30 państwami nie-członkowskimi w komitetach sektorowych OECD, w obszarach - rolnictwo, biotechnologie, konkurencja, pomoc rozwojowa, inwestycje międzynarodowe, edukacja, finanse, administracja publiczna, wiedza ekonomiczna, ochrona, środowiska, podatki, handel międzynarodowy; (WWW.oecd.org/oecdgroups); (4) współpracy OECD z organizacjami międzynarodowymi (od 2000 roku, OECD zawarło formalne porozumienia o partnerstwie z wieloma organizacjami międzynarodowymi, między innymi z Bankiem Światowym i innymi międzynarodowymi organizacjami finansowymi).

11. Współpraca OECD z Grupą Państw G20. Od 2008 roku, jako konsekwencja kryzysu finansowego, odnotowujemy pogłębienie współpracy OECD z G20. Współpraca ta umacnia pozycję OECD w międzynarodowej architekturze *economic global governance* i sferze działań anty-kryzysowych www.oecd.org/g20. Wsparcie OECD dla G20 obejmuje następujące obszary działalności (i) zwalczanie korupcji - celem tej polityki jest spowodowanie przyjęcia przez wszystkie G20 konwencji OECD ws. zwalczania korupcji, m.in. Chiny i Rosja; (ii) współpraca w zakresie pomocy rozwojowej - na spotkaniu G20 (2010 Seul) przyjęto *G20 Multi Year Action Plan on Development*. OECD wspiera analitycznie 6 (z 9) dziedzin tego planu (aktywizacja miejscowej siły roboczej, rozwój kapitału ludzkiego, bezpieczeństwo żywności, handel, inwestycje, dzielenie się wiedzą) oraz dodatkowo infrastruktura i opieka społeczna; (iii) zatrudnienie i polityki społeczne - OECD uczestniczyło w szczycie ministerialnym G20 (2010 Waszyngton), blisko współdziałała z Międzynarodową Organizacją Pracy w zakresie rynku pracy ludzi młodych, osób wykluczonych z rynku pracy, wzmocnienia praw pracowniczych i społecznych; te tematy będą przedmiotem szczytu G20 (2011 Paryż); (iv) ochrona środowiska i energia – OECD, razem z Międzynarodową Agencją Energii, Bankiem Światowym, OPEC, pracują nad tematem subsydiowania paliw stałych i zasad ograniczania subsydiów; to również będzie tematem szczytu G20 (2011 Paryż); OECD aktywnie uczestniczy w dyskusji na forum *Global Marine Environment Protection (GMEP)* dotyczącej regulacji w sprawie wydobycia, produkcji i transportu ropy naftowej i gazu z terenów morskich (*offshore*) w kontekście ochrony środowiska; (v) reforma sektora finansowego - OECD analizuje dla G20 problematykę ochrony konsumentów wobec nadużyć sektora finansów, definiuje dobre praktyki w obszarze kredytów, ubezpieczeń i systemów

emerytalnych, wspiera międzynarodowy system edukacji finansowej *International Network on Financial Institution (INFE)*, który obejmuje 74 kraje, w tym wszystkie G20; to będzie temat sesji ministerialnej G20 (Cannes, 2011); (vi) ramy dla polityk zrównoważonego wzrostu gospodarczego- OECD opracowuje raporty w zakresie reform strukturalnych, m.in. w kontekście nierównowagi finansów publicznych państw G20 oraz nierównowag globalnych; (vi) zrównoważony wzrost gospodarczy ‘związany’ z ochroną środowiska naturalnego (*green growth*) - OECD opracowało strategię zielonego wzrostu dot. sektora rolnictwa, żywności, energii; (vii) międzynarodowy system pieniężny - OECD jest uczestnikiem prac Grupy roboczej G20 ds. przepływów kapitałowych, przekaże w tej sprawie dwa raporty dla G20 (Paryż 2011); (vii) handel i inwestycje - OECD razem z WB, ILO, WTO opracowało raport w sprawie relacji pomiędzy liberalizacją handlu, zatrudnieniem i wzrostem gospodarczym, wpływu obniżenia taryf celnych na tworzenie miejsc pracy; (viii) finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw – OECD współpracuje z grupą roboczą G20 dot. finansowania SME w wymiarze globalnym (2010 Toronto); (ix) podatki - OECD jest organizatorem *Global Forum*, w którym uczestniczy 97 państw, które ma na celu wprowadzanie standardów dla przejrzystości i wymiany informacji podatkowej w ramach współpracy międzynarodowej. W tym zakresie OECD współpracuje blisko z Radą Europy. Oceniamy, że współpraca OECD z G20 ma duży potencjał wzrostu.

12. Negocjacje akcesyjne Rosji do OECD. Zgodnie z postanowieniem politycznym Rady OECD (2007) w sprawie akcesji Rosji do OECD, od 2009 roku OECD prowadzi z FR 22 przeglądy techniczne w celu dostosowania prawa i instytucji rosyjskich do standardów OECD Najtrudniejsze obszary negocjacji to; międzynarodowe inwestycje, zwalczanie korupcji, ochrona środowiska, transparentność podatkowa, inne). Warunkiem przystąpienia FR do OECD jest wcześniejsze przyjęcie FR do WTO. Oczekuje się, że przystąpienie FR do OECD nastąpi nie wcześniej niż przed końcem 2012 roku. Stanowisko polskie oraz wytyczne dla administracji w sprawie realizacji procesu akcesji FR do OECD przyjęte zostało 14 grudnia 2010 roku w procedurze uzgodnienia MG, MSZ, MF (resortów) koordynujących współpracę Polski z OECD. Stanowisko określa m.in., że (i) Polska popiera rozszerzenie OECD o Federację Rosyjską będące konsekwencją wypełniania przez Rosję kryteriów i zobowiązań wynikających z członkostwa w Organizacji; (ii) warunkiem uzyskania przez Rosję członkostwa w OECD jest wdrożenie *acquis* OECD oraz przestrzeganie fundamentalnych zasad i wartości OECD *likemindness*, to znaczy pluralizm demokratyczny, zasady prawa, przestrzeganie praw człowieka, zasady otwartej i przejrzystej gospodarki rynkowej oraz wspólny cel wzmacniania zrównoważonego rozwoju; (iii) warunkiem uzyskania przez Rosję członkostwa w OECD jest wcześniejsze uzyskanie członkostwa w WTO; (iv) spełnienie przez Rosję wymogów członkostwa w OECD zostanie rzetelnie zweryfikowane podczas negocjacji technicznych w ramach prac komitetów i grup roboczych; (v) przyznanie ew. okresów przejściowych w wybranych obszarach negocjacyjnych będzie oparte na rzetelnej analizie;

13. Program OECD Konkurencyjność Eurazji. Program OECD Konkurencyjność Eurazji składa się z dwóch projektów regionalnych: (pierwszy) *Eurasia Competitiveness Programme - Eastern Europe and South Caucasus Initiative (ECP EESC)* obejmuje Białoruś, Mołdowę, Ukrainę, Armenię, Azerbejdżan, Gruzję; (drugi) *Eurasia Cooperation Programme - Central Asia (ECP CA)* obejmuje Afganistan, Kazachstan, Republikę Kirgistanu, Mongolię, Tadżykistan, Turkmenistan, Uzbekistan. Program koncentruje się na analizie możliwości poprawy konkurencyjności gospodarek objętych programem, w szczególności uwarunkowań funkcjonowania sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz dostępności finansowania ich działalności (otoczenie finansowo-bankowe) w państwach objętych Programem. Misje OECD blisko współpracują z ambasadami RP w krajach beneficjentach Programu. Program OECD jest realizowany w synergii z drugą platformą tematyczną Partnerstwa Wschodniego UE. Z uwagi na zaangażowanie kapitałowe polskich podmiotów gospodarczych na obszarze państw

EESC² wydaje się, że program OECD dobrze wpisuje się w priorytety naszej współpracy gospodarczej z zagranicą.

14. Bezpieczeństwo ekonomiczne. Rada OECD na poziomie ministerialnym (MCM2010) przyjęła stanowisko m.in. w sprawach planów konsolidacji fiskalnej budżetów państw członkowskich, trzech strategii wzrostu gospodarczego (*Skills Strategy, Green Growth Strategy, Innovation Strategy*), deklaracji ws. zasad poprawności, uczciwości i przejrzystości w prowadzeniu międzynarodowej działalności gospodarczej i finansowej (podpisanej przez Polskę) oraz reform strukturalnych. Od 2007 roku, OECD prowadzi prace analityczne w ramach projektu horyzontalnego pn. 'WPROWADZANIE REFORM W ŻYCIU' (*Making Reform Happen MRH*). Projekt MRH analizuje m.in. w jaki sposób rządy mogą wykorzystać kryzys gospodarczy, aby wdrożyć reformy strukturalne i w jakich obszarach polityki publicznej reformy przeprowadzić. OECD wskazało 9 obszarów polityki publicznej rządu związanych z reformami strukturalnymi. Są to : (i) reformy na rzecz dalszego otwarcia rynków produktowych; (ii) reforma rynku pracy, (iii) reforma emerytur, (iv) pro-wzrostowa reforma finansów, (v) reforma polityki środowiskowej, (vi) reforma systemów służby zdrowia i edukacji; (vii) reforma administracji publicznej, (viii) opracowanie wysokiej jakości regulacji, (ix) konsolidacja fiskalna. OECD opublikowała 10 wartościowych prac na temat 'wprowadzania reform strukturalnych'; m.in. (i) *Making Reform Happen: Lessons from OECD Countries (2010)*; (ii) *Economic Policy Reforms 2010: Going for Growth (2010)*; (iii) *Regulatory Reform for Recovery: Lessons from Implementation during Crises (2010)*; (iv) *The Political Economy of Reform: Lessons from Pensions, Product Markets and Labour Markets in Ten OECD Countries (2009)*; (v) *Achieving Better Value for Money in Health Care (2009)*; (vi) *The Economics for Climate Change Mitigation, Policies Options for Global Action Beyond 2012 (2009)* oraz trzy publikacje w przygotowaniu w 2010 roku, (vii) *Health System Priorities when Money is Tight*; (viii) *Reforming Fiscal Relations across Levels of Government*; (ix) *Ten Years of Regulatory Reform: Lessons for a New Regulatory Policy Agenda*; (x) *Pensions Outlook (2011)*. Sprawy te są przedmiotem współpracy administracji krajowej z OECD.

15. Bezpieczeństwo energetyczne. Przy OECD afiliowane są dwie ważne międzynarodowe organizacje energetyczne. Międzynarodowa Agencja Energii (IEA) i Agencja Energii Jądrowej (NEA). Polska przystąpiła do IEA w 2009 roku i do NEA w 2010 roku. Udział Polski w obu organizacjach służy m.in. do prowadzenia analiz i opracowania 'Polityki Energetycznej Polski do roku 2030'.

16. Polska Prezydencja UE na forum organów OECD. W grupie 34 państw członkowskich OECD, 21 to państwa UE (do OECD nie należą Bułgaria, Cypr, Litwa, Łotwa, Malta, Rumunia). Traktat z Lizbony wprowadził zmiany dotyczące praktyki reprezentacji Unii Europejskiej przy organizacjach międzynarodowych oraz zasad koordynacji współpracy. Odpowiednio regulują to artykuły Traktatu o Unii Europejskiej – TUE (art.32, 34,35) oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – TFUE (art. 220 i 221). Obszarami koordynacji współpracy Delegatury UE oraz Stałego Przedstawicielstwa RP przy OECD mogą być kompetencje dzielone Unii i państw członkowskich; są to m.in. (i) wspólny rynek, (ii) polityka społeczna, (iii) spójność gospodarcza, (iv) rolnictwo i rybołówstwo, (v) środowisko naturalne, (vi) ochrona konsumentów, (vii) transport, sieci transeuropejskie, (viii) energia, (ix) badania i rozwój technologiczny, (x) zdrowie publiczne (zgodnie z art. 4 TFUE). Szczegółowe postanowienia w zakresie koordynacji współpracy (jakie dziedziny/ jakie komitety/ grupy robocze będą koordynowane we współpracy) są obecnie opracowywane i uzgadniane przez Stałe Przedstawicielstwo RP przy OECD w Paryżu w oparciu o priorytety polskiej prezydencji w Radzie UE.

---

² Dotychczasowe bezpośrednie inwestycje polskich spółek: na Ukrainie wyniosły 850 mln USD, na Białorusi – 300 mln USD, w Mołdowie – ok. 70 mln USD, w państwach Kaukazu Południowego – ok.80-100 mln USD.